

Wanneer een geneesheer kans ziet, geregeld dergelijke briefjes te onderteekenen en dan met een ernstig gezicht te beweren, dat hij geen verklaringen van arbeidsongeschiktheid afgeeft, dan verraadt dit een onmiskenbaar talent voor de niet zoo weinige posities in het leven, waarin een ernstig gezicht hoofdzaak is, maar dat een dergelijke vertooning overeenkomt met de waardigheid van den geneeskundigen stand, waarover wij het tegenwoordig nogal eens hebben, ben ik zoo vrij te ontkennen.

's-Gravenhage, 5 Juni 1915.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

HET ONTBREKEN DER KNIEPEESREFLEXEN ALS STIGMA DEGENERATIONIS.

In het nummer van 29 Mei jl. maakt collega ABBINK SPAINK eenige opmerkingen naar aanleiding van mijn stukje in het nummer van 22 Mei. Hij haalt een paar voorbeelden aan, waarbij de kniepeesreflex ontbrak, hetzij gedurende langen tijd, hetzij na vermoeienis, en waarbij andere verschijnselen ontbraken en later tabes te voorschijn kwam. Doch deze gevallen zijn volstrekt niet te vergelijken met mijn geval. Immers, in mijn geval ontbrak niet alleen beiderzijds de kniepeesreflex, doch ook de Achillespeesreflex; verder waren de triceps-, de biceps-, de supinator- en de handbuigerspeesreflexen zeer laag en herhaaldelijk zelfs in het geheel niet waar te nemen. Bovendien waren de periostreflexen aan den onderarm, de buikreflexen, de cremaster- en de pharynxreflex volslagen opgeheven en was de voetzoolreflex bijna geheel afwezig. In mijn geval was dus sprake van een bijna volledige areflexie en daarin schuilt ongetwijfeld een belangrijk verschil met de gevallen van ABBINK SPAINK, al vermeldt hij ook niets omtrent de overige reflexen.

In mijn geval zou nog een oogenblik gedacht kunnen worden aan de mogelijkheid eener polyneuritis of van syringomyelie, doch daarvan ontbrak elk ander kenteeken volkomen.

Misschien heb ik wat te veel de aandacht gevestigd op de afwezigheid der kniepeesreflexen en had ik het geval meer moeten beschouwen als een met nagenoeg volledige afwezigheid van alle of althans de meeste huid-, pees- en slijmvliesreflexen.

Ondanks de opmerkingen van ABBINK SPAINK blijf ik dan ook in mijn geval de afwezigheid der kniepees- en van zoovele andere reflexen beschouwen als een stigma degenerationis.

's-Gravenhage, 8 Juni 1915.

G. C. BOLTEN.

HET ONDERSTEUNINGSFONDS ONZER MAATSCHAPPIJ.

Nu er in ons *Tijdschrift* weer telkens geschreven wordt over het Ondersteuningsfonds, overwin ik, na jarenlange aarzeling, mijn schroom, mijn meening kenbaar te maken. Het is niet prettig, op te komen tegen het bestaan eener philanthropische instelling, als het fonds. En wanneer ik dat niettemin doe, is het omdat ik deze instelling verkeerd acht. Eigenlijk is er ongetwijfeld een zéér groot aantal artsen in ons land, dat doorgaat voor voorstanders, en er over denkt als ik. Immers, was dat *niet* het geval, dan zouden hun bijdragen minstens vijf à zesmaal zoo groot zijn als thans. Wat zij thans bedragen, bewijst m. i. dat zij zich niet best geheel durven te onthouden, en „voor hun fatsoen” iets afstaan. Of zij zijn tegenstanders van het fonds, als ik, of onverbeterlijke gierigaards. En aan het euvel der gierigheid gaan de meeste geneesheeren niet mank.

Wat ik tegen het fonds heb, is het volgende. Ik meen, dat iedere arts voor zich en zijn gezin moet en kan zorgen. Voordat hij een gezin vormt, behoort hij een verzekering te sluiten tegen invaliditeit, en tegen overlijden, wanneer ten minste zijn bezit niet zoo groot is, dat verzekering overbodig wordt. In den regel wordt, tegen den tijd